

บทที่ 6

การใช้ซอฟต์แวร์ในการคำนวณต้นทุนน้ำมันดิบ

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช¹

“ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่ และประเทศชาติขาดทุนอย่างนี้ ไม่ขาดทุน อยู่รอด ข้อสำคัญเป็นอย่างนี้ ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่ว่าพอเพียงในการบริโภค แต่ให้พอเพียงในการมีชีวิตอยู่บางคนก็อาจจะรวยได้ทีเดียว”

สืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจ และปัญหาต่างๆในการประกอบการ อาทิ ราคาขายหน้าโรงงานไม่มีการปรับเพิ่มขึ้นเป็นเวลาหลายปี แม้ปัจจุบันต้นทุนปัจจัยการประกอบกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัญหาน้ำมันผลิตเกินความต้องการมีการเททิ้งนับเป็นความสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมาก และยิ่งการที่รัฐบาลได้มีการตกลงระหว่างประเทศทางด้านการค้าเสรี WTO และ FTA โดยเฉพาะประเทศที่มีความแข็งแกร่งในการผลิตน้ำมัน โคอเช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาต้องแข่งขันกับการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาถูกและคุณภาพดี ดังนั้นจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ได้ข้อมูลต้นทุนน้ำมันดิบ ถึงเวลาแล้วที่เกษตรกรจะต้อง “รู้เรา” อย่างแท้จริงเพื่อแข่งขันกับ “เขา” อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

การบัญชีครัวเรือนเป็นต้นแบบของการบัญชีของคนไทยทั่วไปและโดยเฉพาะสำหรับผู้ประกอบอาชีพการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการเกษตรด้านใดย่อมถือว่าเป็นการประกอบธุรกิจ เกษตรกรเป็นผู้ประกอบธุรกิจ เป็นผู้ดำเนินการ มีการใช้ทรัพยากร คือ การเกิดรายจ่ายเพื่อก่อให้เกิดรายได้ มีการจ่ายผลตอบแทนแก่เกษตรกร ผู้ลงทุนและสามารถมองเห็นผลกำไรซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงาน

ผู้เขียนขอขอบคุณหน่วยราชการและสถาบันต่างๆหลายแห่ง โดยเฉพาะสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ช่วยเหลือด้านเอกสารเผยแพร่ในโครงการเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีแก่เกษตรกรไทย สถาบันวิจัยและพัฒนาโคนมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนม

¹ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ : ภูมิปัญญาทางบัญชี สร้างวิถีสู่ออนาคต สมุดคิดกำไร-ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ โครงการเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีแก่เกษตรกรไทย

แห่งประเทศไทย(อ.ส.ค.)ที่ช่วยเหลือทางด้านแนวคิดการคำนวณ โครงสร้างต้นทุนน้ำมันดิบและ ข้อมูลตัวอย่างเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาโปรแกรม

การเลี้ยงโคนม

ตัวอย่าง ฟาร์มโคนมของเกษตรกรที่มีเป้าหมายเลี้ยงแม่โคจำนวน 50 ตัว ควรมีโคทั้งฝูงดังนี้

แม่โคจำนวน	50 ตัว (แม่โครีดนม > 35 ตัวโคแห้งนม < 25 ตัว)
โคสาวท้อง	10 - 12 ตัว
โคสาว 1 ปี ถึง ผสมพันธุ์	15 - 17 ตัว
โคอายุ < 1 ปี	17 - 20 ตัว

} ฝูงโคทดแทน

เกษตรกรควรมีความรู้ความสามารถในการจัดการฝูงโคนมตามแนวของฝูงมาตรฐาน การคัดเลือก การเก็บโคนมที่ดีให้อยู่ในฟาร์มและการคัดทิ้งโคนมที่ไม่ได้ออกจากฟาร์ม เกษตรกรจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการเก็บข้อมูลโคนมเป็นรายตัว เพื่อให้ในการวิเคราะห์ให้ถูกต้องในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตและการปรับปรุงพันธุ์โคในฝูงให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ตลอดจนการใช้ข้อมูลที่เก็บไว้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการฟาร์มด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลให้ต้นทุนและการค่าใช้จ่ายในฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ

โคนมที่ดี หมายถึง โคนมที่ให้ผลผลิตน้ำนมสูง ผสมติดง่าย รูปร่างความเป็นโคนม เต้านมสวย ขาและกีบแข็งแรง มีนิสัยเชื่อง ฯลฯ

โคนมที่คัดทิ้ง หมายถึง โคนมที่ให้ผลผลิตน้อย ผสมติดยาก มีความพิการ เต้านมอักเสบ เรือรัง ฯลฯ

ต้นทุนน้ำมันดิบจากเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบด้วย รายจ่ายประจำวันต่างๆ เช่น ค่าอาหารข้น อาหารหยาบ เกลือแร่ ค่าสัตวแพทย์ ค่าสัตวภิบาล ค่าผสมเทียม ค่าแรงงาน ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าเวชภัณฑ์ ค่าขนส่งน้ำมันดิบ เป็นต้น ต้นทุนที่เป็นสินทรัพย์ระยะยาวและทยอยตัดเป็นรายจ่าย เช่น ค่าเสื่อมราคาโคนม ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ เป็นต้น

เนื่องจากรายจ่ายที่จ่ายประจำวัน โดยเฉพาะค่าเลี้ยงดูโคทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นแม่โคให้นม โคที่ยังไม่ให้นมหรืออยู่ในขั้นเป็นโคทดแทน คือ โคเพศเมียที่คัดเพื่อเลี้ยงให้เป็นโคนมต่อไป สภาพของโคทดแทนจะหมดไปเมื่อมีการคลอดครั้งแรกคืออายุประมาณ 2 - 3 ปี ต้นทุนน้ำมันดิบที่เกิดจากโคให้นมโดยตรง ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาโคที่ให้นมขณะนั้นเท่านั้น ส่วนต้นทุนอื่นๆ ไม่สามารถแยกได้อย่างชัดเจน จึงต้องมีการเฉลี่ยและจัดสรร หน่วยที่ใช้ในการจัดสรรคือ จำนวนแม่โคที่ให้นมกับจำนวนโคทั้งหมดเฉลี่ยตามอายุ เนื่องจากประมาณการบริโภคที่แตกต่างกัน

การบัญชีครัวเรือนกับการคำนวณต้นทุนน้ำนมดิบ

ผู้ที่ใกล้ชิดกับต้นทุนน้ำนมดิบมากที่สุด คือ เกษตรกรฟาร์มโคนม เกษตรกรควรมีการบันทึกรายรับและรายจ่ายประจำวัน สรุปเป็นรายเดือน และรวบรวมสรุปผลการดำเนินงานเป็นรายปีต่อเนื่องกัน ระบบการจัดทำข้อมูลควรเริ่มต้นจากบัญชีของเกษตรกรรายวันที่บ้านที่กรายรับและรายจ่ายประจำวัน

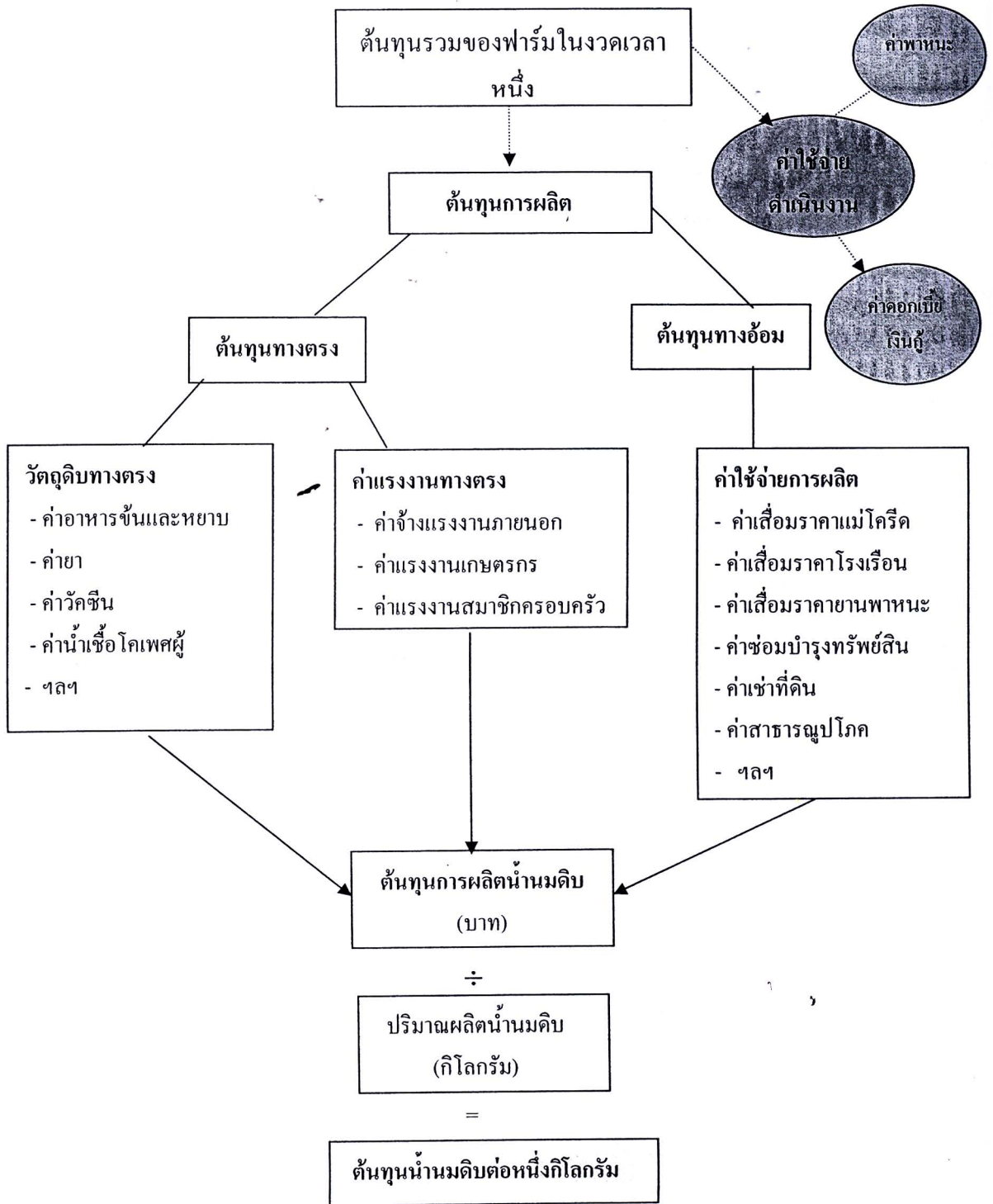
ขั้นต่อมาเป็นการบันทึกและคำนวณค่าเสื่อมราคาซึ่งประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาโคทุกตัวที่อยู่ในฟาร์ม จำแนกเป็น โครีดนม โคแห้งนม โคพ่อพันธุ์ และโคคัดทิ้งแต่ยังคงเลี้ยงอยู่

โครงสร้างต้นทุนน้ำนมดิบ

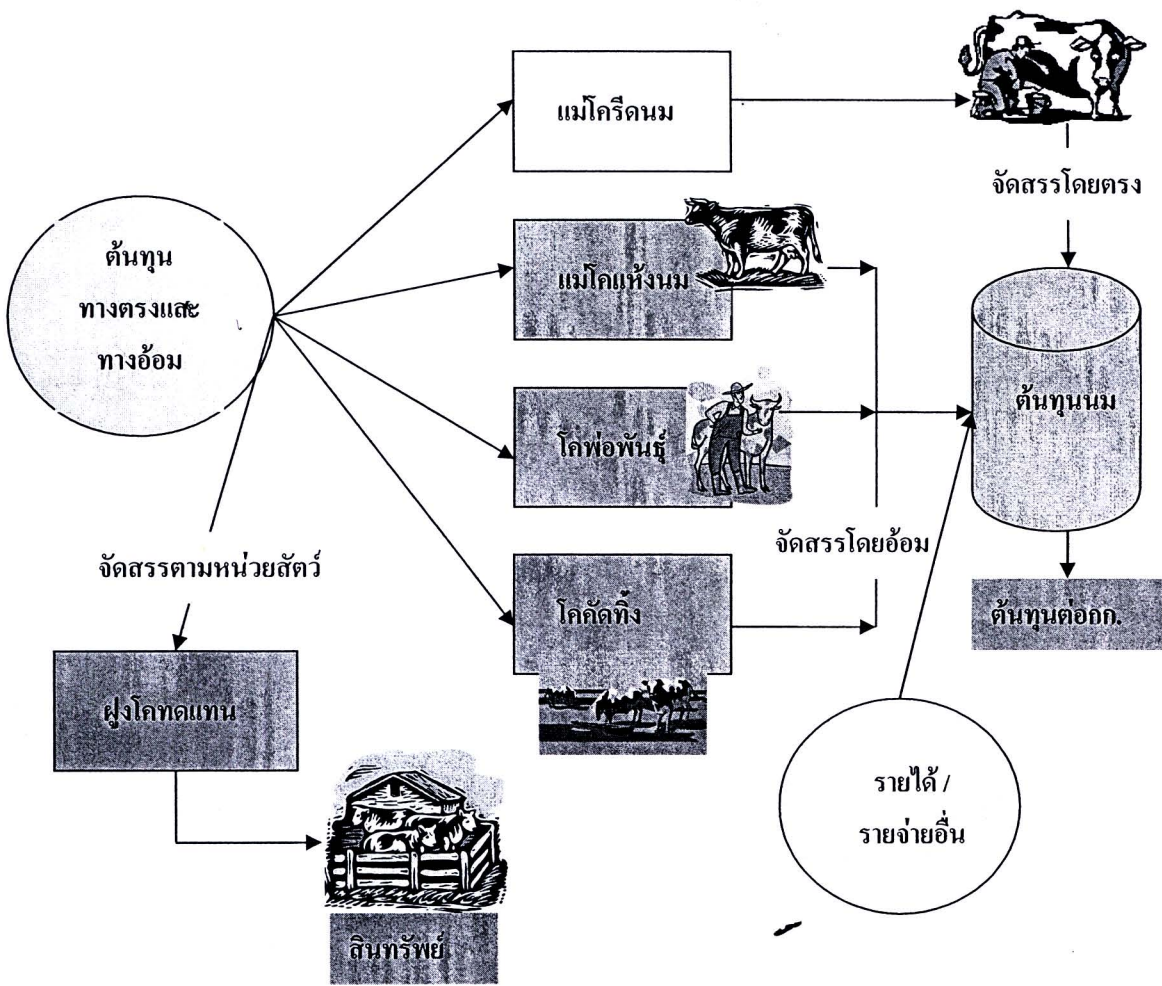
หลักการคำนวณต้นทุนน้ำนมดิบใช้หลักต้นทุนรวม ต้นทุนที่ก่อให้เกิดน้ำนม คือ

1. แม่โค
2. ต้นทุนในการเลี้ยงดูแลรักษาแม่โค
3. ต้นทุนกระบวนการรีดนม
4. การขนส่งผลผลิต

จากกระบวนการผลิตน้ำนมดิบที่กล่าวในบทที่ 2 และต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบในบทที่ 4 ตามรูปที่ 4.3 โครงสร้างต้นทุนการผลิตของเกษตรกรรายย่อย ดังนี้

ต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบซึ่งได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิต ตามที่แสดงในรูปภาพ ในทางปฏิบัติ เป็นต้นทุนในการดูแลโคทั้งหมดในฟาร์มซึ่งได้แก่ แม่โคที่ให้น้ำนม แม่โคแห้งนม โคในฝูงโคทดแทน โคพ่อพันธุ์ โคคัดทิ้งหรือโคที่ไม่สามารถให้นมแต่เกษตรกรยังคงเลี้ยงอยู่ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าโคทั้งหมดมีทั้งโคที่ให้ผลผลิตและโคที่ไม่ให้ผลผลิต

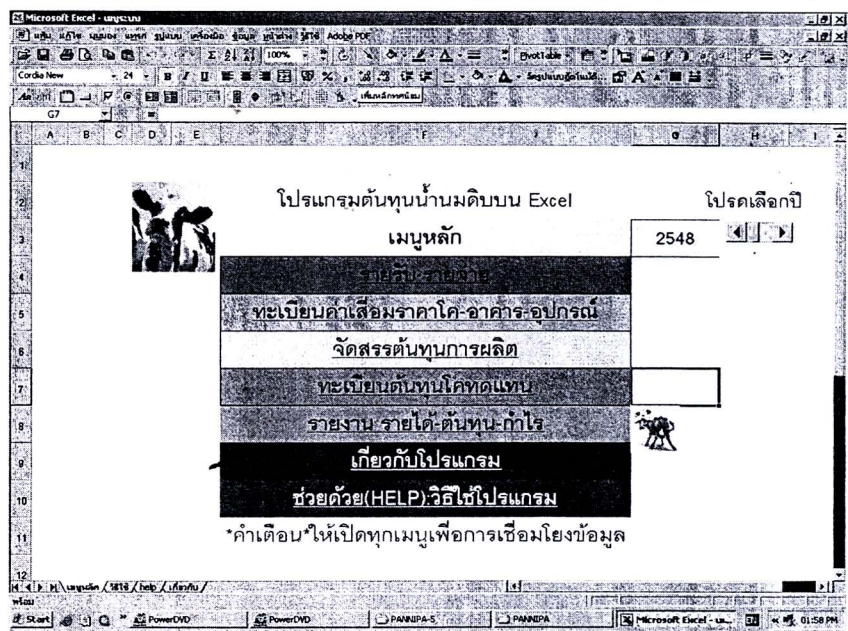

รูปที่ 6.1 โครงสร้างต้นทุนน้ำนมดิบ

โครงสร้างต้นทุนน้ำนมดิบตามรูปที่ 6.1 สามารถอธิบายได้ว่าต้นทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งหมดไม่ใช่ต้นทุนน้ำนมดิบที่ผลิตได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของการจัดการฟาร์มโคนม จากในภาพสำหรับฟาร์มที่มีหาล์งโคทดแทนเพื่อให้ได้แม่โคที่ผลิตนมในอนาคต ต้นทุนที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเป็นการลงทุนในสินทรัพย์

ขั้นตอนของการเก็บข้อมูลเพื่อคำนวณต้นทุนน้ำนมดิบโดยเริ่มต้นจากบัญชีรายรับรายจ่ายของเกษตรกร ทะเบียนค่าเสื่อมราคาโค-อาคาร-อุปกรณ์ จัดสรรต้นทุนการผลิต ทะเบียนโคทดแทนและรายงาน โดยแสดงตามเมนูหลัก ดังต่อไปนี้

1.2 เข้าเมนูหลัก เลือกปี และเลือกงานที่ต้องการ ถ้าต้องการคำแนะนำไปที่ "ช่วยด้วย(HELP):วิธีใช้โปรแกรม"

1.3 เปิดเข้าทุกเมนูเพื่อเปิดทุกแฟ้มข้อมูล(เพราะต้องมีการเชื่อมโยงกัน)

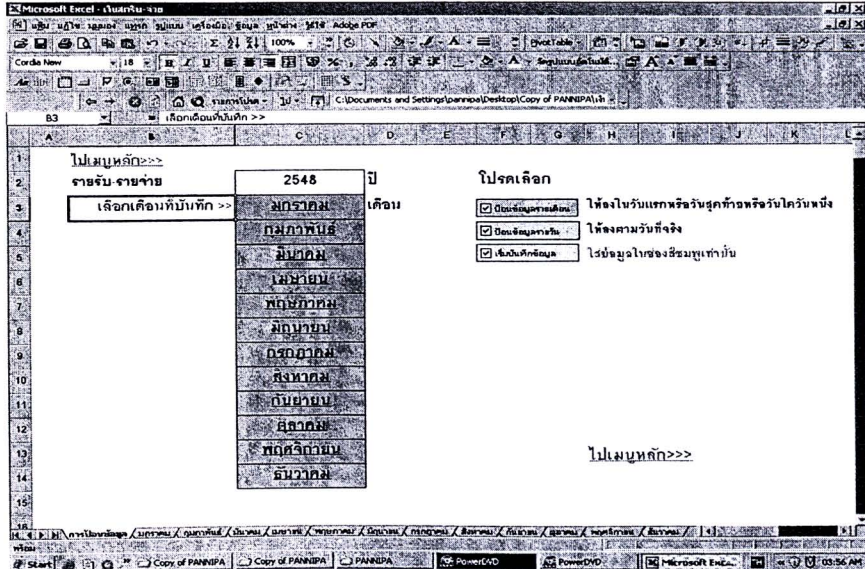
ให้เปิดเข้าทุกเมนูย่อยเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างแฟ้มข้อมูลโดยการคลิกทุกเมนู
ในครั้งแรกเครื่องอาจจะแสดงคำเตือนการใช้แมกโครให้คลิกตรงที่แสดงข้อความ " เปิดการใช้งานแมกโคร "
บางครั้งเครื่องอาจถามการเชื่อมโยงอัตโนมัติ ให้ตอบว่า"ใช่"

2. เมื่อบันทึกทรายวันรับ-จ่าย

2. ทรายรับ-ทรายจ่าย เป็นการบันทึกทรายการรับและการจ่ายประจำวัน สามารถเลือกลงทรายวันหรือทรายเดือนได้

ในครั้งแรกเครื่องอาจจะแสดงคำเตือนการใช้แมกโครให้คลิกตรงที่แสดงข้อความ " เปิดการใช้งานแมกโคร "

2.1 เมนูย่อยทรายรับ-ทรายจ่าย เลือกเดือนที่ต้องการบันทึก แล้วใส่ข้อมูลลงในช่องสี่สมทุเท่าัน

กรณีที่ 1 การบันทึกยอดต้นงวดยกมา ให้บันทึกวันที่ 1 ของเดือนที่บันทึก เช่น 1 มกราคม 2548

ใส่รหัสเลขที่โค ชื่อ(ช่องสี่ชมพู) อายุ ณ วันที่บันทึกเป็นปีและเดือน อายุเดือนที่วัดตลอดครั้งแรก เช่น 28 เดือน 36 เดือน เป็นต้น มูลค่าสุทธิ คือ ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมหรือราคาตามบัญชี ณ วันที่ เดือนที่เริ่มคิด คือเดือนที่เริ่มคิดค่าเสื่อมราคา เช่น เดือนต้นงวดเป็นมกราคม ให้ใส่ 1

กรณีที่ 2 การบันทึกยอดเพิ่มขึ้น ให้บันทึกวันที่ที่บันทึกเพิ่ม เช่น 4 กุมภาพันธ์ 2548 ให้ใส่ข้อมูลเหมือนกรณีที่ 1 ยกเว้นเดือนที่เริ่มคิดให้ใส่เลขเดือนที่เพิ่มรายการนั้น ซึ่งตามตัวอย่างคือ 2

กรณีที่ 3 การบันทึกการตัดจำหน่าย

ไม่ว่าขาย ตายหรือตัดจำหน่ายด้วยกรณีใดก็ตามให้ใส่เลขเดือนที่ตัดจำหน่ายในช่อง เดือนตัดจำหน่าย

ให้ใส่ข้อมูลในช่องชื่อ(ช่องสี่ชมพู)ต่อจากชื่อโคว่า -ตาย(กรณีโคตาย) -ขาย(กรณีขาย)

หมายเหตุ ชื่อโค ในช่องสี่ขาวไม่ต้องใส่ข้อมูล จะใส่โดยอัตโนมัติด้วยเครื่อง

3.2 บันทึกสถานภาพโค ทุกสิ้นเดือนให้ใส่สถานภาพโคแต่ละตัวโดยให้รหัสดังนี้

ร = โครีดนม

ห = โคแห้งนม

พ = พ่อพันธุ์โค

ค = โคคั้ตั้งแต่ยังเลี้ยงอยู่

กรณีที่เปลี่ยนสถานภาพระหว่างเดือน ถ้าเกิน 15 วันให้ถือสภาพนั้นเช่นเดียวกับต้นเดือน เช่น

กรณีที่ 1 แม่โครหัส TS390001 ชื่อ มรกตในเดือนสิงหาคมเป็นโครีดนม หยุดให้นมวันที่ 18 กันยายน เดือนสิงหาคม ให้รหัส " ร " เดือนกันยายนให้รหัส " ร "

กรณีที่ 2 แม่โครหัส TS390001 ชื่อ มรกตในเดือนสิงหาคมเป็นโครีดนม หยุดให้นมวันที่ 12 กันยายน เดือนสิงหาคม ให้รหัส " ร " เดือนกันยายนให้รหัส " ห "

กรณีที่ 3 แม่โครหัส TS390001 ชื่อ มรกตในเดือนสิงหาคมเป็นโครีดนม หยุดให้นมวันที่ 15 กันยายน เดือนสิงหาคม ให้รหัส " ร " เดือนกันยายนอาจเลือกให้รหัส " ห " หรือ " ร " ได้

3.3 ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอาคาร ใส่ข้อมูลลงในช่องสี่ชมพูเท่านั้น

Microsoft Excel - ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอาคาร-อุปกรณ์												
A1 =แบบค่าเสื่อมราคาID3												
1	2548			อาคาร	อายุใช้งาน =	20	ปี	วิธีเส้นตรง	0.05	*100%	ลงทะเบียน>>	
2	เดือน	วันที่	ลำดับ	รหัสอาคาร	รายการอาคาร	วันที่ซื้อ / โฉน	เดือนเริ่มคิด	ต้นทุนซื้อ / โฉน	ค่าเสื่อมสร.ณกมา	เดือนที่เลิกใช้	ใส่ข้อมูลลงในช่องสี่ชมพู	
3	มค.	1	1	101	โรงเรือน-1 โรงไก่	มค.2533	1	120,000.00	84,000.00		รายการแรก	
4	มค.	1	2	102	โรงเรือน-1 โรงไก่	มค.2533	1	50,000.00	35,000.00			
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

3.4 ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์-1 ใส่ข้อมูลลงในช่องสี่ชมพูเท่านั้น

Microsoft Excel - ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอาคาร-อุปกรณ์												
A1 =แบบค่าเสื่อมราคาID3												
1	2548			อุปกรณ์-1	อายุใช้งาน =	15	ปี	วิธีเส้นตรง	0.07	*100%	ลงทะเบียน>>	
2	เดือน	วันที่	ลำดับ	รหัสอุปกรณ์	รายการอุปกรณ์	ว.ค.ป.ที่ซื้อ / โฉน	เดือนเริ่มคิด	ต้นทุนซื้อ / โฉน	ค่าเสื่อมสร.ณกมา	เดือนที่เลิกใช้	ใส่ข้อมูลลงในช่องสี่ชมพู	
3	มค.	1	1	1001	อุปกรณ์รถบรรทุก	2538	1	70,000.00	42,777.78		รายการแรก	
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์-2 ใส่ข้อมูลลงในช่องสีชมพูเท่านั้น

Microsoft Excel - ทะเบียนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์-2											
A1 =เมนูค่าเสื่อมราคา!D3											
1	2548		<<คลิกเมนู	อุปกรณ์-2	อายุใช้งาน =	10 ปี	วิธีเส้นตรง	0.10	*100%	ดูทะเบียน>>	
2	เดือน	วันที่	ลำดับ	รหัสอุปกรณ์	รายการอุปกรณ์	ว.บ.ป.ที่ซื้อ / โฉน	เดือนเริ่มคิด	ต้นทุนซื้อ / โฉน	ค่าเสื่อมสร.ณมา	เดือนที่เลิกใช้	ใส่ข้อมูลลงในช่องสีชมพู
3	มค.	1	1	211-1	ถังใส่น้ำมัน	2540	1	1,800.00	1,290.00		รายการแรก
4	#####	0	2	211-2	ถังใส่น้ำมัน	2540	1	1,800.00	1,290.00		
5	#####	0	3	211-3	ถังใส่น้ำมัน	2540	1	1,800.00	1,290.00		
6	#####	1	4	211-4	เครื่องสูบน้ำ	2548	1	2,033.00			
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											

4. บันทึกทะเบียนโคทดแทน

4 ทะเบียนต้นทุนโคทดแทน กรณีที่ฟาร์มเลี้ยงฝูงโคทดแทน ให้ใช้ส่วนนี้ ถ้าไม่มีให้ข้ามไป

Microsoft Excel - ทะเบียนต้นทุนโคทดแทน											
A1 =											
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											

ทะเบียนต้นทุนโคทดแทน

เมนู

บันทึกข้อมูลโคทดแทน

บันทึกโคทดแทนโอนออก

ดูทะเบียนต้นทุนโคทดแทน

ไปเมนูหลัก

4.1 บันทึกข้อมูลโคตทดแทน

ใส่ข้อมูลลงในช่องสีชมพู เท่านั้น

Microsoft Excel - ทะเบียนราษฎร

เปิด: แก้ไข: ลบ: แทรก: ฟิลเตอร์: แทรก: 100%: 10

- กรณีที่ 1 การบันทึกยอดต้นงวดยกมา ให้บันทึกวันที่ 1 ของเดือนที่บันทึก เช่น 1 มกราคม 2548
ใส่รหัสเลขที่โค ชื่อ วันเดือนปีที่โอนเข้า เช่นวันที่ซื้อ หรือวันที่ลูกวัวเกิด อายุ ณ วันที่บันทึกเป็นปีและเดือน
ต้นทุนสะสมยกมาคือ ราคาทุนที่ซื้อหรือรับโอนมา บวกต้นทุนสะสมในการเลี้ยงดูแล ณ วันต้นงวด
- กรณีที่ 2 การบันทึกยอดเพิ่มขึ้น ให้บันทึกวันที่ที่บันทึกเพิ่มให้ใส่ข้อมูลเหมือนกรณีที่ 1
ยกเว้นในช่อง"เดือนที่เกิด"ให้ใส่เลขเดือนที่เพิ่มรายการหรือเดือนที่ลูกโคเกิดในเดือนนั้น

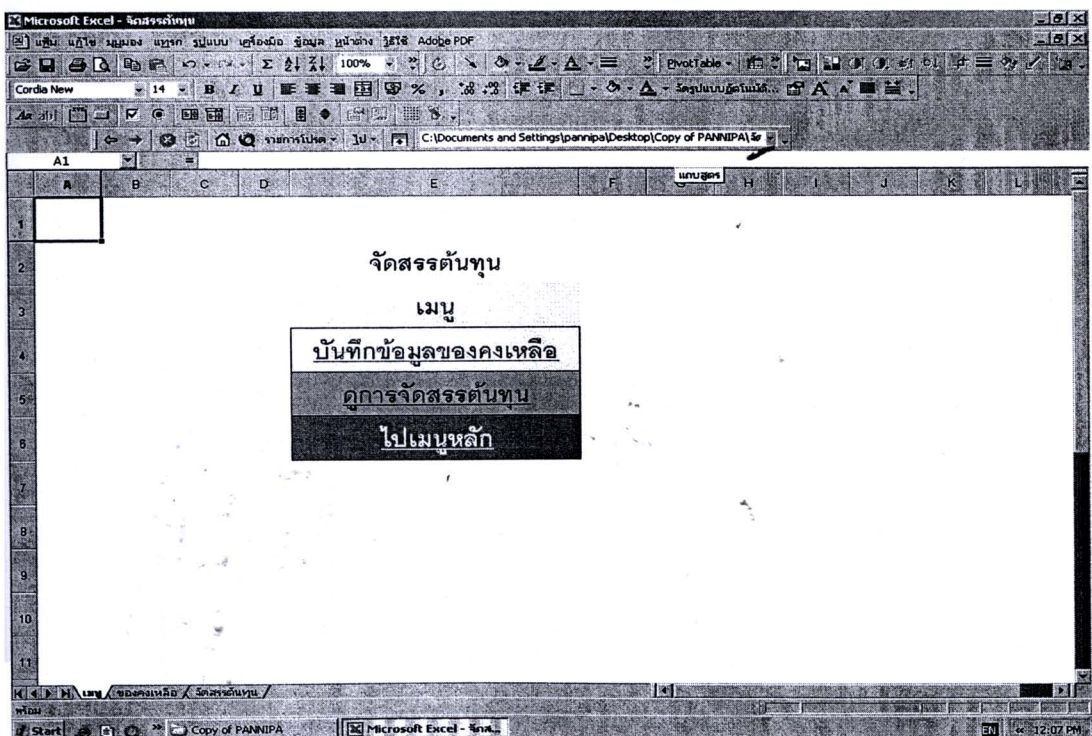
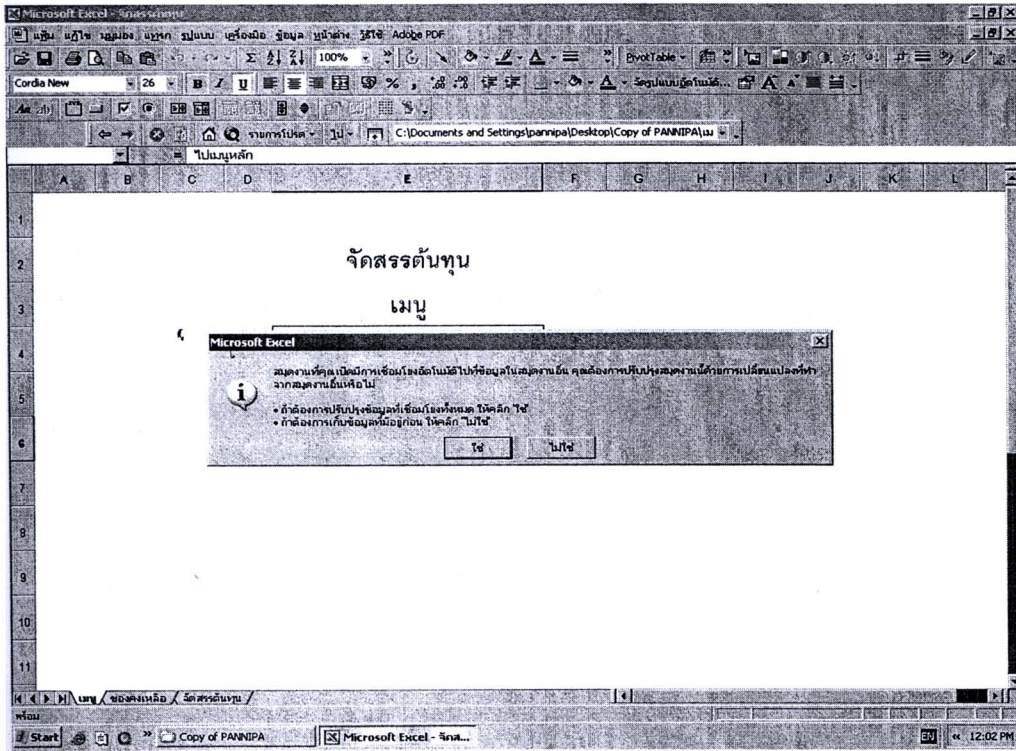
4.2 บันทึกโคทดแทนโอนออก

ไม่ว่าจะเป็นการโอนโคทดแทน เป็นแม่โคให้นม หรือขาย หรือตายหรือตัดจำหน่ายด้วยกรณีใดก็ตาม
ให้ใส่เลขเดือนที่ตัดจำหน่ายในช่อง "เดือนโอนออก/ตาย"
กรณีที่โคทดแทนตายให้ใส่คำว่า "ตาย" ในช่อง " ถ้าโคตายให้ใส่ข้อมูลว่า "ตาย" ในช่องถัดไป

5. เมื่อจัดสรรต้นทุนการผลิต

จัดสรรต้นทุนการผลิต เมื่อเข้าสู่เมนูย่อย เครื่องอาจถามการเชื่อมโยงอัตโนมัติตามที่แสดงในภาพ

ให้คลิกที่ "ใช่" แล้วเลือกเมนูย่อยตามที่ต้องการ

5.1 บันทึกข้อมูลของคงเหลือ ให้บันทึกของคงเหลือต้นงวดในวันแรกที่บันทึกรายการเพียงครั้งเดียว ทุกสิ้นเดือนควรมีการสำรวจของคงเหลือเพื่อประเมินราคาแล้วใส่ข้อมูลของคงเหลือตอนสิ้นเดือน

Microsoft Excel - จักรวรรดิเทพ

File Edit View Insert Format Tools Standard Cells Format PivotTable and Charts Window Help

Corda New 14 B U Bold Italic Text Color Fill Color Background Color Font Color AutoSum

C:\Documents and Settings\pannipa\Desktop\Copy of PANNIPA\5

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
ของคงเหลือยกมาค้ำปี มกราคม	ใส่ข้อมูลลงในช่องสีชมพูเท่านั้น						
ค่าอาหาร/แะร่าคงเหลือค้ำปี(ถ้ามี)	500.00	บาท					
ค่าเช่าและเวรภัณฑ์คงเหลือค้ำปี(ถ้ามี)	200.00						
วัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือค้ำปี(ถ้ามี)	450.00						
ของคงเหลือปลายเดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
ค่าอาหาร/แะร่าคงเหลือปลายเดือน (ถ้ามี)	800.00	820.00	805.00	900.00	850.00	790.00	875.00
ค่าเช่าและเวรภัณฑ์คงเหลือปลายเดือน(ถ้ามี)	200.00	210.00	220.00	230.00	210.00	310.00	215.00
วัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือปลายเดือน(ถ้ามี)	500.00	550.00	540.00	560.00	585.00	570.00	564.00

5.2 คูการจัดสรรต้นทุน เป็นการเรียกดูข้อมูลเท่านั้น "ข้อระวัง" ไม่ต้องใส่ข้อมูลใดๆ

Microsoft Excel - จักรวรรดิเทพ

File Edit View Insert Format Tools Standard Cells Format PivotTable and Charts Window Help

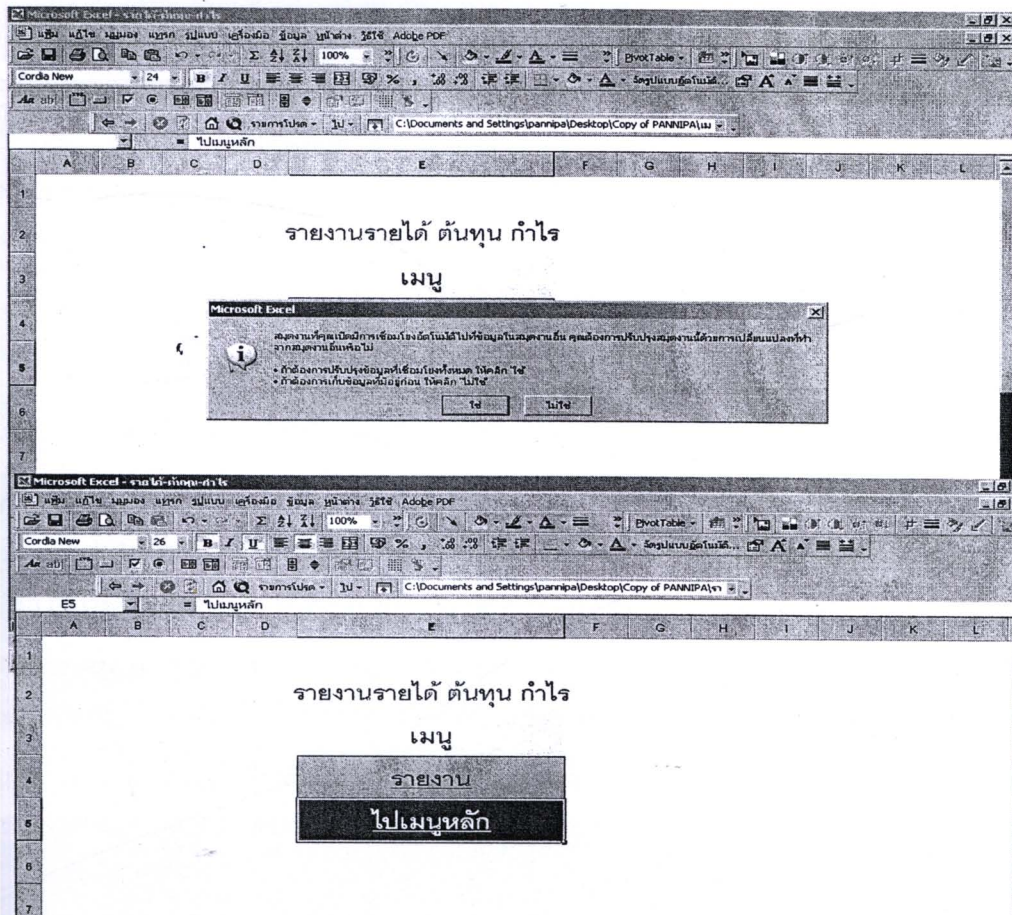
Corda New 16 B U Bold Italic Text Color Fill Color Background Color Font Color AutoSum

C:\Documents and Settings\pannipa\Desktop\Copy of PANNIPA\5

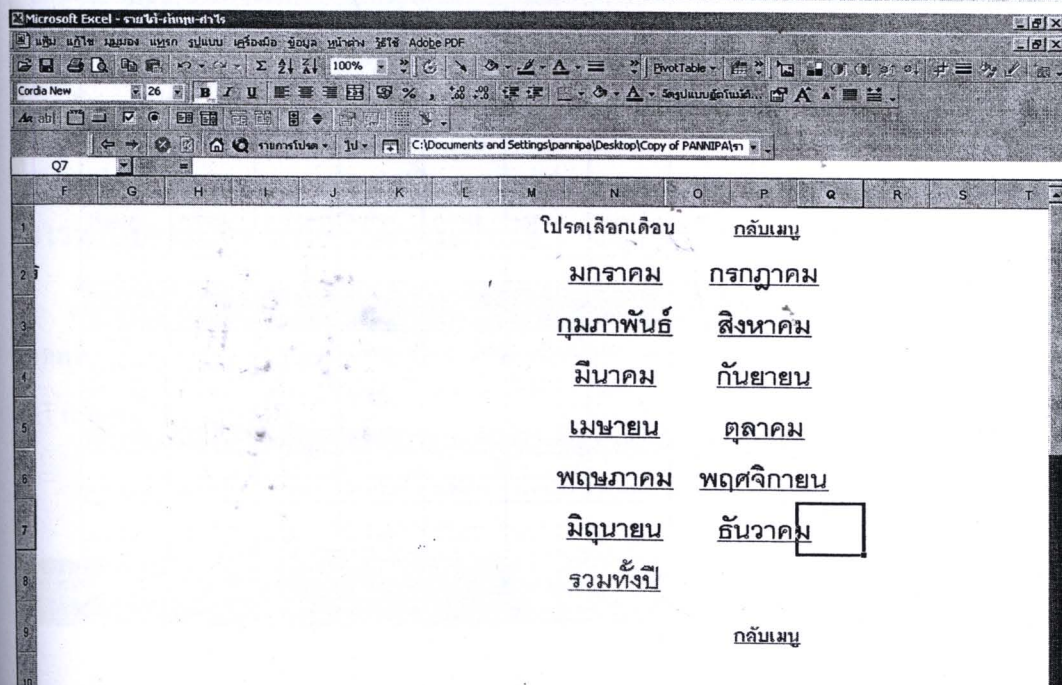
รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	อ.ค.
ต้นทุนดิบโดยคิดณ										
หมวดอาหาร										
ค่าอาหารพยาน	19,050.00	19,060.00	26,350.00	8,100.00	3,988.00	1,200.00	900.00	11,610.00	6,560.00	3,900.00
ค่าอาหารอื่น	33,390.00	33,390.00	37,200.00	24,583.50	29,064.00	24,362.00	24,376.00	27,329.00	29,368.50	34,320.00
ค่าเช่ารถ	300.00	300.00	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บาท ค่าอาหารขบธาลิตคงเหลือต้นเดือน(ถ้ามี)	600.00	800.00	820.00	805.00	900.00	850.00	790.00	875.00	840.00	800.00
หัก ค่าอาหารขบธาลิตคงเหลือปลายเดือน (ถ้ามี)	800.00	820.00	306.00	900.00	850.00	790.00	875.00	840.00	800.00	850.00
รวมหมวดอาหาร	52,440.00	52,720.00	66,665.00	32,688.50	33,102.00	26,622.00	26,191.00	38,974.00	34,968.50	38,170.00
หมวดค่าแรงงาน										
ค่าแรงจ้างของ	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00	12,000.00
ค่าแรงลูกจ้าง	9,362.00	9,362.00	9,362.00	9,060.00	9,362.00	9,362.00	9,362.00	9,982.00	9,860.00	9,982.00
รวมหมวดแรงงาน	21,362.00	21,362.00	21,362.00	21,060.00	21,362.00	21,060.00	21,362.00	21,982.00	21,660.00	21,982.00
หมวดสุขภาพ										
ค่าพยาบาลประกัน	2,881.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าดูแลสุขภาพ(พิณแพทย์/สัควา)	810.00	2,881.00	2,773.00	3,693.00	1,932.00	9,073.00	2,842.00	3,237.00	3,264.00	4,474.00
ค่าสหเพิ่ม	-	810.00	1,964.00	780.00	230.00	2,790.00	2,106.00	3,360.00	2,116.00	3,316.00

6. เมื่อรายงานรายได้ ต้นทุน กำไร

รายงานรายได้-ต้นทุน-กำไร เมื่อเข้าสู่เมนูย่อย เครื่องมือการเชื่อมโยงอัตโนมัติตามที่แสดงในภาพ ให้คลิกที่ "ใช่" แล้วเลือกเมนูย่อยตามที่ต้องการ

6.1 รายงาน คลิกที่เมนู "รายงาน" เลือกเดือนที่ต้องการทราบ ไม่ต้องใส่ข้อมูลใดๆลงไป

7. เมื่อเลิกใช้โปรแกรม

7 เมื่อเลิกใช้โปรแกรม

- 7.1 เซฟข้อมูลทุกครั้งที่ได้ข้อมูล เพื่อป้องกันข้อมูลเสียหายเมื่อมีเหตุการณ์ผิดปกติ
- 7.2 เมื่อต้องการออกจากระบบ ให้กลับมาที่เมนูหลักคลิก X มุมขวาด้านบนสุด เครื่องจะถามว่าบันทึก(save)ข้อมูลทั้งหมด ให้ตอบว่า " ใช่ " ทั้งหมด
- 7.3 เก็บโปรแกรมและข้อมูลไว้ในฮาร์ดดิสต์ แต่ควรcopyสำรองหรือ(back-up)ไว้เสมอ

ข้อแนะนำ

งานในขั้นต่อไปคือ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ องค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องอาจต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ประมวลได้เพื่อให้เป็นฐานข้อมูล ของเกษตรกรฟาร์มโคนม และหน่วยราชการเพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตัดสินใจ

เกษตรกรในฐานะผู้ประกอบการ มีความจำเป็นที่ต้องให้ได้ข้อมูลทางการเงินและการบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ผู้ประกอบการควรควรมีความรู้ทางการบัญชีบ้างอย่างน้อยให้ได้ทราบรายได้ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย และกำไร ซึ่งข้อมูลที่สำคัญมากที่สุดข้อมูลหนึ่ง คือ "ต้นทุน" เกษตรกรสามารถตัดสินใจในเชิงธุรกิจ เช่น การขาย การต่อรองราคา การเปรียบเทียบทางเลือกในการลงทุน และการดำเนินงาน เป็นต้น การบัญชีแก่เกษตรกรไทยเป็นส่วนที่ช่วยได้แต่อาจไม่เพียงพอถ้าโครงสร้างทางการเกษตรมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและมีปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณามากขึ้น ดังนั้นจึงต้องอาศัยเครื่องมือทุนแรงคือ คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย กรณีที่เกษตรกรไทยยังไม่พร้อมทางเทคโนโลยี แนวทางปฏิบัติอาจทำได้โดยการสร้างโครงการของกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเป็นศูนย์รวมข้อมูลในเขตที่รับผิดชอบโดยนำข้อมูลเบื้องต้นจากการบันทึกด้วยมือของเกษตรกรแล้วนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จะทำให้ได้ฐานข้อมูลต้นทุนที่นำมาใช้ในการบริหารและตัดสินใจต่อไป

การทดลองนำซอฟต์แวร์ต้นทุนไปใช้

จากความร่วมมือของชุมชนฟาร์มโคนมแห่งประเทศไทย ได้นำซอฟต์แวร์ไปเผยแพร่และทดลองใช้ จากการเก็บข้อมูลไปทดลองใช้กับฟาร์ม 8 แห่งในเดือน กรกฎาคม 2549 ตามตารางที่ 6.1 แสดงข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

ตารางที่ 6.1 ข้อมูลเบื้องต้นของการนำซอฟต์แวร์ไปทดลองใช้

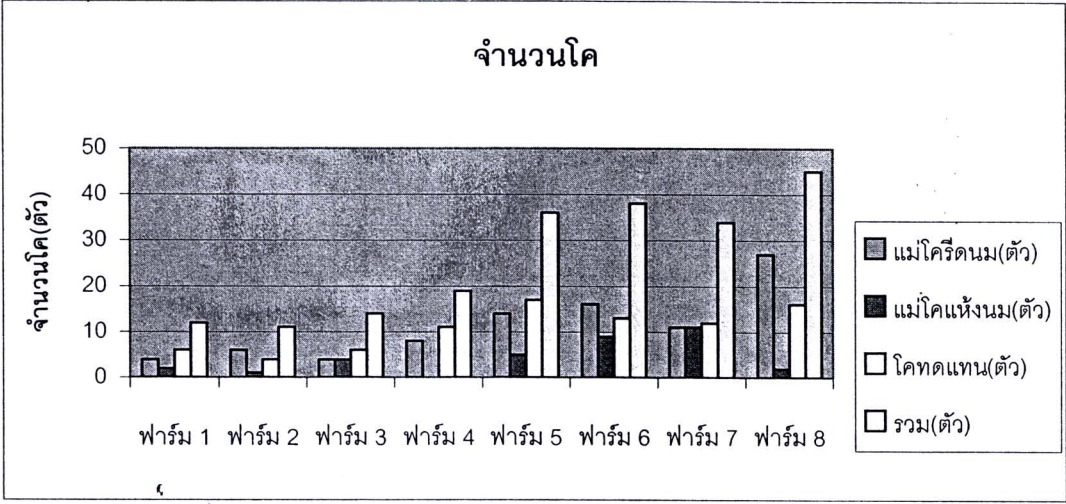
	ฟาร์ม 1	ฟาร์ม 2	ฟาร์ม 3	ฟาร์ม 4	ฟาร์ม 5	ฟาร์ม 6	ฟาร์ม 7	ฟาร์ม 8
แม่โครีดนม(ตัว)	4	6	4	8	14	16	11	27
แม่โคแห้งนม(ตัว)	2	1	4	0	5	9	11	2
โคทดแทน(ตัว)	6	4	6	11	17	13	12	16
รวม(ตัว)	12	11	14	19	36	38	34	45
โคทดแทน(ตัว-เทียบเท่า)*	5.5	3.25	4.7	9.15	11.55	9.9	10.05	10
ปริมาณนมที่ขาย(กก.)	1,400.9	1,500.0	1,742.2	2,400.0	5,380.0	6,372.0	6,928.9	13,426.0
ผลผลิต / โครีด / เดือน(กก.)	350	250	436	300	384	398	630	497

*โคเทียบเท่า(หน่วยสัตว์)เป็นการเทียบจำนวนหน่วยของโคที่มีอายุไม่เท่ากันเพื่อใช้ในการ
เฉลี่ยต้นทุน

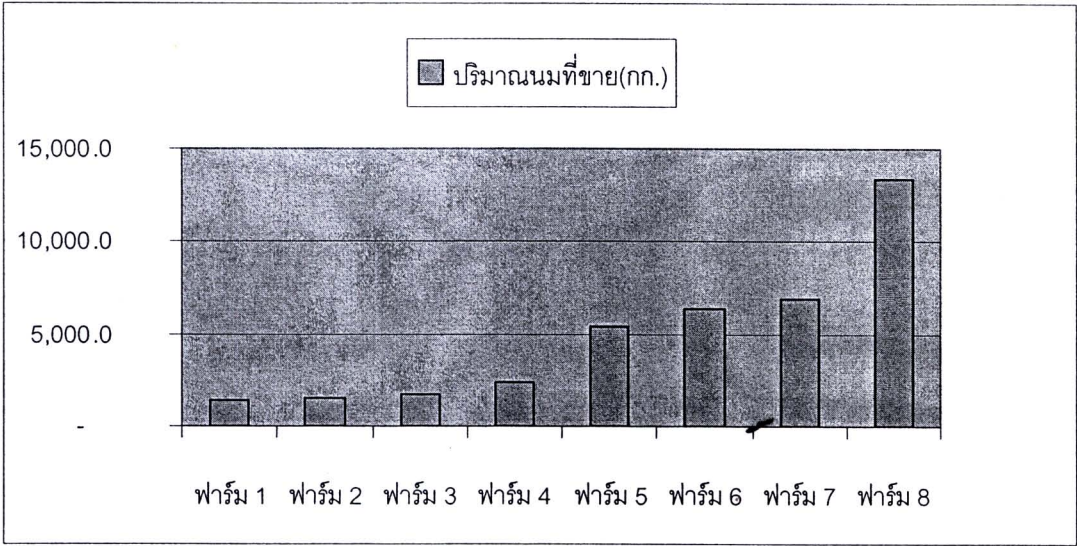
	อายุ(เดือน)	หน่วยสัตว์
แม่โค	>=24	1.00
โคอายุ	>24	1.00
โคอายุ	18-24	0.75
โคอายุ	13-17	0.65
โคอายุ	"7-12	0.50
โคอายุ	"1-6	0.25

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

จากตารางที่ 6.1 เรียงลำดับตามปริมาณนมที่ขายได้จากน้อยไปหามาก รูปที่ 6.5 และ 6.6
แสดงเปรียบเทียบจำนวนโคและปริมาณน้ำนมดิบที่ขายได้ในเดือนกรกฎาคม 2550 ดังนี้

รูปที่ 6.5 จำนวนโค

รูปที่ 6.6 ปริมาณน้ำนมดิบที่ขายได้ในเดือนกรกฎาคม 2550

จากการคำนวณต้นทุนและผลการดำเนินงานสรุปตามตารางที่ 6.2 6.3 และ 6.4 ดังนี้

ตารางที่ 6.2 ต้นทุนน้ำมันดิบ ต้นทุนรวม กำไรสุทธิ ต่อกลีโกรัม และมูลค่าโคทดแทน เดือนกรกฎาคม 2549

บาท ต่อ กก.	ฟาร์ม 1	ฟาร์ม 2	ฟาร์ม 3	ฟาร์ม 4	ฟาร์ม 5	ฟาร์ม 6	ฟาร์ม 7	ฟาร์ม 8
ราคาขายเฉลี่ยต่อกก.	11.20	11.20	11.20	11.20	11.20	11.20	9.18	11.60
ต้นทุนน้ำมันดิบต่อกก.	5.95	13.68	10.36	8.18	6.72	6.57	3.44	6.79
หัก/บวก รายได้-รายจ่ายอื่นๆต่อกก.	(2.25)	(2.05)	(9.55)	0.83	(2.31)	(3.17)	(3.73)	(0.48)
ต้นทุนรวมต่อ กก.	8.20	15.73	19.91	7.35	9.03	9.74	7.17	7.27
กำไรสุทธิต่อกก.	3.00	(4.53)	(8.71)	3.85	2.17	1.46	2.00	4.33
มูลค่าโคทดแทนเพิ่มขึ้น บาท	8,773.70	10,024.00	70,585.73	18,520.97	24,837.83	20,022.89	15,638.07	36,814.80
มูลค่าโคทดแทนสะสมยกมา บาท	136,640.00	52,180.00	106,496.90	170,945.00	117,226.13	311,496.90	301,440.00	233,026.00
มูลค่าโคทดแทนสะสมยกไป บาท	145,413.70	62,204.00	177,082.63	189,465.97	142,063.96	331,519.79	317,078.07	269,840.80

ตารางที่ 6.3 ร้อยละ(%)ของราคาขายต่อกก.

	ฟาร์ม 1	ฟาร์ม 2	ฟาร์ม 3	ฟาร์ม 4	ฟาร์ม 5	ฟาร์ม 6	ฟาร์ม 7	ฟาร์ม 8
ราคาขายเฉลี่ยต่อกก.	100	100	100	100	100	100	100	100
ต้นทุนน้ำมันดิบต่อกก.	(53)	(122)	(93)	(73)	(60)	(59)	(37.5)	(59)
หัก/บวก รายได้-รายจ่ายอื่นๆต่อกก.	(20)	(18)	(85)	7	(21)	(28)	(40.5)	(4)
ต้นทุนรวมต่อ กก.	(73)	(140)	(178)	(66)	(81)	(87)	(78)	(63)
กำไร(ขาดทุน)ต่อกก.	27	(40)	(78)	34	19	13	22	37

ที่ 6.4 ผลการดำเนินงานเดือน กรกฎาคม 2549

ผลผลิตน้ำมันดิบ	ฟาร์ม 1	ฟาร์ม 2	ฟาร์ม 3	ฟาร์ม 4	ฟาร์ม 5	ฟาร์ม 6	ฟาร์ม 7	ฟาร์ม 8
ถนนที่ขายได้ กก.	1,401	1,500	1,742	2,400	5,380	6,372	6,929	13,426
ขนน้ำมันดิบ (1) บาท	15,690	16,800	19,513	26,880	60,256	71,366	63,594	155,733
น้ำมันดิบ								
เพลิงโค้กที่ผลิตนม	6,381	16,032	15,388	16,193	25,418	32,360	17,116	78,481
นมราคาแม่โคให้นม(โครีด)	1,155	3,793	1,666	2,448	8,742	7,513	4,243	9,986
นมส่ง	800	700	1,000	1,000	2,000	2,000	2,500	2,700
ต้นทุนน้ำมันดิบ (2)	8,336	20,525	18,054	19,642	36,160	41,874	23,860	91,167
ต้นทุนจากการขายน้ำมันดิบ A = (1) - (2)	7,354	(3,725)	1,459	7,238	24,096	29,492	39,734	64,566
รายจ่ายอื่น								
อื่น - ขายพันธุ์โค(รวมโคเพศผู้)	-	-	-	-	-	-	6,500	-
- อื่นๆ(ขายมูลโค ขายอาหาร ฯลฯ)	720	- .	- .	2,000	- .	2,100	3,000	- .
รายได้อื่น (3)	720	- .	- .	2,000	- .	2,100	9,500	- .
อื่น - ต้นทุนเพลิงโค้กอื่น - แม่โคแห้งนม	3,190	2,672	15,388	-	9,078	18,203	17,116	5,813
- ค่าเสื่อมราคาโคอื่น	679	397	1,246	-	3,329	4,082	3,859	608
- โคตัดจำหน่าย(ตาย)	- .	- .	- .	- .	- .	- .	14,377	- .
รายจ่ายอื่น (4)	3,869	3,069	16,634	- .	12,407	22,285	35,352	6,421
รายจ่ายอื่นสุทธิ B = (3) - (4)	(3,149)	(3,069)	(16,634)	2,000	(12,407)	(20,185)	(25,852)	(6,421)
ต้นทุน A - B บาท	4,205	(6,794)	(15,176)	9,238	11,690	9,308	13,882	58,145
ต้นทุน ต่อยอดขาย (%)	27	(40)	(78)	34	19	13	22	37

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

น่านมดิบ

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของฟาร์มทั้ง 8 แห่ง แสดงให้เห็นว่าฟาร์ม 2 และฟาร์ม 3 ประสบผลขาดทุนโดยเฉพาะฟาร์ม 2 ที่มีโคให้นม 6 ตัว โคแห้งนม 1 ตัว ผลขาดทุนมีผลมาจากต้นทุนเลี้ยงโคนมค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับฟาร์มอื่นที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ประกอบกับผลผลิตของโคโดยดูจากผลผลิตต่อโครีดต่อเดือน(ตารางที่ 6.1) ซึ่งเท่ากับ 250 กิโลกรัม นับว่ามีปริมาณผลผลิตน้อยถึงแม้ว่ามีโครีดนมถึง 6 ตัวก็ตาม จึงทำให้มีผลขาดทุน

ส่วนฟาร์ม 3 เป็นฟาร์มที่มีผลขาดทุนมากที่สุด ในเดือนกรกฎาคม 2549 มีโครีดนม 4 ตัว โคแห้งนม 4 ตัว ต้นทุนที่สูงเนื่องมาจากรายจ่ายอื่นที่เป็นค่าต้นทุนเลี้ยงโคที่ไม่ให้ผลผลิตหรือโคแห้งนมซึ่งมีจำนวนเท่ากับจำนวนโคให้นมในขณะนั้น แม้ว่าจำนวนผลผลิตต่อตัวต่อเดือนซึ่งเท่ากับ 436 กิโลกรัม(ตารางที่ 6.1) จะสูงกว่าฟาร์ม 2 แต่เนื่องจากต้นทุนที่สูงขึ้นจากการเลี้ยงโคอื่นที่ไม่ให้ผลผลิตจึงทำให้ต้นทุนสูงรวมและมีผลขาดทุน

ฟาร์ม 8 เป็นฟาร์มที่น่าสนใจเพราะเป็นฟาร์มที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่ม มีผลผลิตของโคโดยดูจากผลผลิตต่อโครีดต่อเดือน(ตารางที่ 6.1) ซึ่งเท่ากับ 497 กิโลกรัม และมีผลกำไรต่อยอดขายสูงที่สุดถึงร้อยละ 37 (ตารางที่ 6.4) อาจเป็นเพราะโชคคี่ที่เดือนกรกฎาคม 2549 มีจำนวนโคที่ให้นมหรือโครีดมีจำนวนถึง 27 ตัว ส่วนโคแห้งนมมีเพียง 2 ตัวเท่านั้น ดังนั้นต้นทุนที่เลี้ยงดูโคจึงเป็นต้นทุนทางตรงของผลผลิตน้ำนม ต้นทุนรวมต่อหน่วย(กก.)เท่ากับกิโลกรัมละ 7.27 บาท กำไรสุทธิต่อกิโลกรัมสูงถึง 4.33 บาท (ตารางที่ 6.2) แสดงว่าฟาร์มขนาดใหญ่มีกำลังการผลิตสูง ผลผลิตที่สูงสามารถชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ได้มาก ผลที่ตามมาคือกำไรสูงขึ้นเมื่อเทียบกับฟาร์มขนาดเล็ก แต่ต้องมีการบริหารฟาร์มที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยเช่นเดียวกัน

ส่วนฟาร์มที่ 7 เป็นฟาร์มที่ให้ผลผลิตยอดขายโดยเฉลี่ยต่อโคในเดือนกรกฎาคม 2549 สูงที่สุดคือผลผลิตของโคโดยดูจากผลผลิตต่อโครีดต่อเดือน(ตารางที่ 6.1) ซึ่งเท่ากับ 630 กิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าฟาร์ม 8 เนื่องจากฟาร์ม 7 มีจำนวนโคที่ให้นมหรือโครีดมีจำนวนถึง 11 ตัว ส่วนโคแห้งนมมีเพียง 11 ตัว ครึ่งต่อครึ่งเป็นโคที่ไม่ให้ผลผลิต ดังนั้นต้นทุนโคอื่นจึงทำให้ต้นทุนรวมต่อหน่วยผลผลิตสูงขึ้นเช่นต้นทุนเลี้ยงโคแห้งนม ค่าเสื่อมราคาโคแห้งนม เป็นต้น แต่เนื่องจากฟาร์ม 7 อาจเป็นฟาร์มที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงโคทำให้มีผลผลิตต่อโครีดต่อเดือนสูงที่สุดและสูงกว่าฟาร์ม 8 และประกอบกับประสบปัญหาเนื่องจากมีโคตายคั้ดจำหน่ายในเดือนนี้ จึงทำให้มีกำไรน้อยกว่าที่ควรจะเป็น แต่อย่างไรก็ตาม ฟาร์ม 7 สามารถสร้างผลกำไรต่อยอดขายสูงถึงร้อยละ 22 (ตารางที่ 6.4)

ฟาร์มขนาดเล็กในกลุ่มนี้คือฟาร์ม 4 เป็นฟาร์มที่มีโครีดนม 8 ตัว มีผลกำไรต่อยอดขายสูงถึงร้อยละ 34 (ตารางที่ 6.4) เนื่องจากโชคคี่ที่ไม่มีโคแห้งนม ทำให้ต้นทุนทั้งหมดเป็นต้นทุนการผลิตนํ้านมดิบโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาจากปริมาณผลผลิตต่อโครีดต่อเดือนเท่ากับ 300 กิโลกรัม แสดงว่าผลผลิตต่อโคค่อนข้างต่ำ แต่ส่วนหนึ่งที่สามารถเป็นไปได้เนื่องมาจากผลผลิตนํ้านมดิบของเดือนบางส่วนนำไปเลี้ยงลูกโคทดแทน และเป็นฟาร์มขนาดกลางค่อนข้างเล็ก ประสิทธิภาพในการจัดการฟาร์มอาจสู้ฟาร์มขนาดใหญ่กว่าไม่ได้

ฝูงโคทดแทน

ฟาร์มที่ดีควรมีการเลี้ยงฝูงโคทดแทนและมีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ต้นทุนที่จัดสรรเข้าฝูงโคทดแทนไม่ถึงเป็นต้นทุนนํ้านมดิบในปัจจุบัน การคำนวณต้นทุนนํ้านมดิบจากโปรแกรมนี้ มีการจัดสรรต้นทุนส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนนํ้านมดิบ และต้นทุนอีกส่วนหนึ่งได้จัดสรรเป็นต้นทุนฝูงโคทดแทน ฝูงโคทดแทนถือเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสะสมเพิ่มขึ้นจนถึงวันที่โคทดแทนสามารถเป็นแม่โคให้นมได้จึงโอนไปเป็นแม่โคให้นม ต้นทุนที่จัดสรรให้โคที่โอนไปเป็นแม่โคจะกลายเป็นต้นทุนแม่โคให้นมซึ่งเป็นต้นทุนนํ้านมดิบต่อไป จากข้อมูลฟาร์มทั้ง 8 แห่งที่ทดลองใช้โปรแกรม มูลค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นในเดือน กรกฎาคม 2549 แสดงใน ตารางที่ 6.5 ดังนี้

ที่ 6.5 มูลค่าโคทดแทน เดือนกรกฎาคม 2549

บาท ต่อ กก.	ฟาร์ม 1	ฟาร์ม 2	ฟาร์ม 3	ฟาร์ม 4	ฟาร์ม 5	ฟาร์ม 6	ฟาร์ม 7	ฟาร์ม 8
โคทดแทนเพิ่มขึ้น บาท	8,773.70	10,024.00	70,585.73	18,520.97	24,837.83	20,022.89	15,638.07	36,814.80
โคทดแทนสะสมยกมา บาท	136,640.00	52,180.00	106,496.90	170,945.00	117,226.13	311,496.90	301,440.00	233,026.00
ลค่าโคทดแทนที่โอนออก	-	-	-	-	-	-	-	-
โคทดแทนสะสมยกไป บาท	145,413.70	62,204.00	177,082.63	189,465.97	142,063.96	331,519.79	317,078.07	269,840.80

เนื่องจากในเดือนกรกฎาคม ยังไม่มีการโอนโคทดแทนออกเป็นแม่โคให้นม มูลค่าโคทดแทนที่โอนออกจึงไม่มี แต่ละฟาร์มมูลค่าสะสมของโคทดแทนถือเป็นเงินลงทุนในสินทรัพย์คือแม่โค สามารถโอนเป็นแม่โคให้นมได้เมื่อถึงเวลา และสามารถจำหน่ายเป็นรายได้จากการขายแม่โคได้เมื่อมีผู้มาขอซื้อ ดังนั้นต้นทุนที่สะสมในฝูงโคทดแทนจึงยังไม่ถือเป็นต้นทุนนํ้านมดิบ การจัดสรรดังกล่าวจึงถูกต้องตามหลักการบัญชีและหลักเศรษฐศาสตร์ ถ้าไม่มีการจัดสรรดังกล่าว จะทำให้ต้นทุนนํ้านมดิบสูงเกินความเป็นจริง